

Bortset fra blomster til salg omfatter forædlerens ret ikke det færdige produkt. Dette vil sige, at forædleren ikke kan modsætte sig, at en landmand bruger frø af en beskyttet plantenyhed til at avle f. eks. foderplanter eller frø udelukkende til egen udsæd, og der kan efter konventionen træffes foranstaltninger til at sikre forsyningen af markedet, hvilket også er gjort dels ved at pålægge forædleren pligt til at lade plantenyheden vinde udbredelse, dels ved regler om tvangslicensér.

Selv om ikke alle betænkeligheder hermed er ryddet af vejen for frøplanterne, må det dog siges, at problemerne her er forholdsvis små, og dette gælder også kartofler.

Noget anderledes stiller det sig med andre vegetativt formerede planter end kartofler, især planteskolernes planter.

Efter konventionen er forholdet nemlig det, at hele planter, der fremstilles erhvervsmæssigt med salg for øje, også er omfattet af forædlerens ret, d. v. s. planteskolerne skal have forædlerens tilladelse til at producere f. eks. småtræer til salg til udplantning, hvis det drejer sig om beskyttede plantenyheder.

Planteskolerne føler sig utrygge ved denne regel. De er bange for alvorlige indgreb i erhvervsfriheden, herunder f. eks. deres adgang til at eksportere. Dette fremgår af bilag E til lovforslaget, hvori det meddeles, at Almindelig dansk Gartnerforening den 7. september 1967 har vedtaget en resolution, hvori der bl. a. gives udtryk for ønsket om, at erhvervets hævdevundne frihed til produktion og afsætning respekteres.

Jeg forstår disse synspunkter, og jeg mener også, at lovforslaget i videst muligt omfang har taget hensyn hertil. Dels indeholder forslaget i den nye § 15 b en bestemmelse om, at der bl. a. til modvirkning af væsentlig forringelse af vilkårene for en erhvervsgren kan gives forædleren pålæg om at give enhver egnet producent tilladelse til at formere og sælge den beskyttede plantenyhed. Dette er i overensstemmelse med konventionens artikel 9, der tillader indskrænkninger i forædlerens ret, når en offentlig interesse kræver det, og ved lovforslaget anerkendes det altså som en offentlig interesse, at en erhvervsgrens vilkår ikke forringes væsentligt ved den ret, der gives forædleren. Derudover indeholder forslaget i § 3 en midlertidig bestemmelse om, at forædlerens ret vedrørende vegetativt formerede planter — undtagen kartofler — indtil videre skal være undtaget fra den nye hovedregel om forædlerens ret. Herefter får forædleren af vegetativt formerede planter (bortset fra kartofler) en ret, der i alt væsentligt svarer til den nuværende lov, men med den ændring, at han har krav på, at der ikke benyttes formeringsmateriale, som ikke er fremstillet på grundlag af materialet, der er leveret af ham. Den særlige undtagelsesbestemmelse er tænkt foreløbig at skulle gælde indtil næste lovrevision, der foreslås henlagt til 1973-74. Man må så til den tid se, hvordan udviklingen er forløbet. Men allerede